

## Spis treści

|                                                                            |    |
|----------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Kłopoty świata na progu XXI wieku .....                                 | 7  |
| 1.1. Cywilizacyjne nadzieje i zagrożenia przełomu wieków .....             | 9  |
| 1.2. Raporty o stanie świata .....                                         | 9  |
| 1.3. Konsumpcja jako podstawowa „narracja życia” .....                     | 14 |
| 1.3.1. Społeczeństwo konsumpcyjne .....                                    | 16 |
| 1.3.2. Globalizacja i jej problemy .....                                   | 19 |
| 1.3.3. Szukanie innych dróg .....                                          | 23 |
| 1.4. Konteksty ekologiczne innej wizji świata .....                        | 26 |
| 2. Rozdroża rozwoju młodzieży .....                                        | 33 |
| 2.1. Kontrkultura i kontestacja: lata sześćdziesiąte .....                 | 33 |
| 2.2. Wartości i poszukiwanie tożsamości: lata siedemdziesiąte .....        | 36 |
| 2.3. Kłopoty egzystencjalne: lata osiemdziesiąte i dziewięćdziesiąte ..... | 39 |
| 2.4. Początek nowego stulecia. Nowe niepokoje .....                        | 46 |
| 3. Studium empiryczne i kłopotliwe rezultaty .....                         | 49 |
| 3.1. Problemy badawcze i hipotezy robocze .....                            | 49 |
| 3.2. Metody i techniki badawcze .....                                      | 49 |
| 3.3. Charakterystyka badanej grupy .....                                   | 52 |
| 3.4. Teren i organizacja badań .....                                       | 53 |
| 3.5. Wyniki badań empirycznych .....                                       | 54 |
| 3.5.1. Poczucie sensu życia badanej młodzieży w Skali PIL                  |    |
| J.C. Crumbaugh a L.T. Maholicka .....                                      | 54 |
| 3.5.1.1. Analiza metrycznej części skali A Skali PIL – wyniki badań        |    |
| (1996 r.) .....                                                            | 54 |
| 3.5.1.2. Analiza metrycznej części skali A Skali PIL – wyniki badań        |    |
| (2006 r.) .....                                                            | 62 |
| 3.5.1.3. Analiza jakościowa części B i C Skali Poczucia Sensu Życia        |    |
| (PIL) – wyniki badań (1996 r.) .....                                       | 68 |
| 3.5.1.4. Analiza jakościowa części B i C Skali Poczucia Sensu Życia        |    |
| (PIL) – wyniki badań (2006 r.) .....                                       | 78 |

|                                                                                                                               |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 3.5.2. Preferowane systemy wartości badanej młodzieży w świetle zastosowanej skali M. Rokeacha – wyniki badań (1996 r.) ..... | 87  |
| 3.5.3. Preferowane systemy wartości badanej młodzieży w świetle zastosowanej skali M. Rokeacha – wyniki badań (2006 r.) ..... | 98  |
| 3.5.4. Struktura wyborów wartości w Skali Preferencji Wartości K. Popielskiego – wyniki badań (1996 r.) .....                 | 108 |
| 3.5.5. Struktura wyborów wartości w Skali Preferencji Wartości K. Popielskiego – wyniki badań (2006 r.) .....                 | 118 |
| 3.6. Analiza przypadków indywidualnych .....                                                                                  | 127 |
| 3.7. Porównanie wyników badań (1996, 2006).....                                                                               | 132 |
| 3.8. Badania wartości w świetle literatury .....                                                                              | 140 |
| 4. Teorie kryzysu jako konteksty interpretacyjne badań nad młodzieżą.....                                                     | 145 |
| 4.1. Wybrane koncepcje kryzysu.....                                                                                           | 145 |
| 4.1.1. Kryzysy w ujęciu E. Lindemanna i G. Caplana .....                                                                      | 147 |
| 4.1.2. Kryzys połowy życia.....                                                                                               | 148 |
| 4.1.3. Poznawcze teorie pokonywania kryzysów w świetle koncepcji R. Lazarusa i A. Becka .....                                 | 149 |
| 4.1.4. Mechanizmy radzenia sobie ze stresem i krytycznymi wydarzeniami życiowymi.....                                         | 150 |
| 5. Edukacja szkolna .....                                                                                                     | 155 |
| 5.1. Różnorodne perspektywy wykształcenia.....                                                                                | 155 |
| 5.2. Edukacja wobec zmiany społecznej w Polsce.....                                                                           | 159 |
| 5.2.1. Szkoła w dobie zmian i reform.....                                                                                     | 166 |
| 5.3. Szkoła przyszłości – globalna i alternatywna wizja edukacji na progu XXI wieku.....                                      | 170 |
| 5.4. Konteksty edukacyjne badań własnych .....                                                                                | 173 |
| 5.4.1. Programy szkolne w uczeniu się zachowań młodych wobec kryzysów .....                                                   | 173 |
| 5.4.2. Wywiad z nauczycielami na temat kryzysów egzystencjalnych młodzieży .....                                              | 179 |
| 5.4.3. Edukacja jako ucieczka i lęk .....                                                                                     | 194 |
| 6. Zamiast zakończenia: świat czy światy młodych?.....                                                                        | 197 |
| Bibliografia.....                                                                                                             | 201 |